

SINIR ANLAŞMAZLIĞI, MÜLKİ AYRILMA VE BİRLEŞME İLE KÖY KURULMASI VE KALDIRILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Amaç ve Kapsam

Madde 1- Bu Yönetmelik:

A) Bir bucağın, bir ilçeden başka il veya ilçeye bağlanmasına veya merkezinin değiştirilmesine, Bir ya birkaç köy ve belediyenin bağlı bulunduğu bucaktan ayrılarak başka bir mülki idare birimine bağlanmasına, bir veya birkaç köye ait bağlılardan bazılarının bağlı oldukları idare biriminden ayrılarak başka bir köyle birleştirilmesine,

Belediye kanununun 7 nci maddesinin kapsamı dışında kalan ve bir belediyeye bağlı mahallerden bir veya birkaçının bağlı oldukları belediyeden ayrılarak başka bir köyle birleştirilmesine,

B) Yeniden köy kurulmasına, merkezlerinin belirlenmesine veya değiştirilmesine, bir köy veya belediye bağlının ayrılarak ayrı bir köy kurulmasına, bazı köy veya belediye bağlınının bağlı oldukları idari birimlerden ayrılarak kendi aralarında birleşip bağımsız bir köy kurmalarına, iki veya daha çok köyün birleşerek bir köy haline gelmesine,

Köylerin tüzel kişiliğinin kaldırılmasına,

C) Aynı illere veya aynı ilin başka ilçelerine yada ayrı bucaklarına bağlı köyler ve belediyeler arasındaki il, ilçe ve bucak sınırlarını niteliğindeki sınır anlaşmazlıklarının çözülmesine,

Ait esas ve usulleri düzenler.

Hukuki Dayanak

Madde 2- Bu yönetmelik, 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı il idaresi, Kanunu, 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanunu, 3/4/1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanunu, 16/5/1987 tarih ve 3360 sayılı Kanunla değişik 13/3/1329 tarihli İl Özel İdaresi Kanunu ile bu Kanunlarda değişiklik yapan ve bu Kanunlara bazı maddeler ekleyen kanunların ilgili hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3- Bu yönetmelikten geçen deyimlerden:

- A) Bakanlık, İçişleri Bakanlığı,
B) Yetkili Kurullar, İl idare kurulu ve il genel meclisini,
C) Halk oylaması, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa göre köy kurulması, merkezinin belirlenmesi, köy, belediye veya bağlınının idari bağlınının değiştirilmesi için idarece halkın eğilimini belirlemek amacıyla yapılan oylamayı ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sınır Anlaşmazlıkları

Sınırın Değişmezliği

Madde 4- 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa göre belirlenmiş sınırların değişmezliği esastır.

Mevcut sınırın değiştirilmesi ancak, sınır noktalarının belirginlik ve değişmezlik niteliklerini yitirmiş olması, idari birimlerin sosyal, ekonomik, idari ve coğrafi durumlarında eskiye oranla farklılıkların meydana gelmesi ve bu sonuçların sınır anlaşmazlığına yol açmış olduğunun Bakanlıkça tespit edilmesi halinde mümkündür.

Müracaat ve İlk İnceleme

Madde 5- 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu kapsamına giren sınır anlaşmazlıklarıyla ilgili olarak valiliklere intikal eden müracaatlar üzerine valilikçe;

A) İhtilafı yerde daha önce 5442 sayılı İl idaresi Kanununa, 442 sayılı Köy Kanununa veya 1580 sayılı Belediye Kanununa göre çizilmiş bir sınırın mevcut olup olmadığı araştırılır.

B) İhtilafı yerde daha önce karamame ile çizilmiş bir sınır bulunup bulunmadığının kesin olarak belirlenmesi amacıyla Bakanlıktan arşiv incelemesi istenir.

C) Bu şekilde çizilmiş bir sınır varsa uygulama imkanlarının bulunup bulunmadığı araştırılır. Uygulama imkanları bulunamıyor ve yeniden sınır çizilmesi gerekiyorsa bunun hukuki bir idari sebepleri açıklığa kavuşturulur.

D) Anlaşmazlığın orman, mer'a, otlak, yaylak, kışlak veya su anlaşmazlığı mahiyetinde olup olmadığı araştırılır. Anlaşmazlığın bu gibi sebeplerden kaynaklandığı anlaşılırsa dosya düzenlenmez ve ihtilafın 5442 sayılı Kanun kapsamı dışında olduğu belirtilerek sözü edilen konularla ilgili mevzuata göre işlem yapılmasının gerektiği taraflara duyurulur.

Kaymakamlıklara Yapılan Müracaatlar

Madde 6- 5442 sayılı Kanun kapsamına giren sınır anlaşmazlıkları ile ilgili işlemlerin valiliklerce yürütülmesi gerektiğinden, kaymakamlıklara yapılan müracaatlar bir yazı ile valiliğine gönderilir. Kaymakamlar, gerek duyarlarsa anlaşmazlıkla ilgili görüşlerini bu yazıda belirtirler.

Doğrudan Bakanlığa Yapılan Müracaatlar

Madde 7- Doğrudan Bakanlığa yapılan müracaatlar 5 inci maddeye göre işlem yapılmak üzere valiliğine gönderilir.

Yetkili Kurulların İncelemesi

Madde 8- İl İdare Kurulları karar vermeden önce, bizzat veya görevlendirecekleri komisyon marifetiyle, sınır anlaşmazlıklarını yerinde incelemek zorundadırlar.

İl idare kurullarının hazırladığı dosya, valilikçe il genel meclisine gönderilir. İl genel meclisi dosya üzerinde karar verebileceği gibi, genel meclise lüzum görülmesi halinde, yerinde de inceleme yaptırabilir.

İhtilafın birden fazla il arasında olması halinde, ilgili illerin idare kurulları veya görevlendirecekleri komisyonlar önceden sağlanan mütabakat çerçevesinde, anlaşmazlık mahallinde buluşarak müştereken inceleme yaparlar. Bir sınır çizgisi üzerinde anlaşmaları halinde anlaşma tutanağı, anlaşamamaları halinde ise anlaşmazlık tutanağı düzenlerler ve kendi illerinin idare kurulu başkanlıklarına teslim ederler.

İki il yetkililerinin, anlaşmayı yerinde incelemek üzere, bir araya gelmeleri mümkün olmazsa, buluşmama sebebini açıklayan bir tutanak tutulur ve tek yönlü inceleme yapılır. Hazırlanan tutanak rapor ve krokiden birer örneği karşı il valiliğine gönderilir.

Yetkili Kurullarca Yapılacak İnceleme Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Madde 9- Yetkili kurullar sınır anlaşmazlığıyla ilgili olarak, aşağıda yazılı esaslara uygun şekilde inceleme yaparlar ve dosya düzenlerler:

A) Anlaşmazlık çıkan sınırla ilgili olarak önceden 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa, 442 sayılı Köy Kanununa ve 1580 sayılı Belediye Kanununa göre çizilmiş bir sınır bulunup bulunmadığını taraflardan sormak suretiyle araştırılır. Varsa asılları veya örnekleri dosyasına eklenir.

B) Anılan kanunlara uygun şekilde çizilmiş sınırlar varsa, bunların toprak üzerine uygulanabilirliğinin bulunup bulunmadığını araştırılır. Uygulanabilirliği varsa 4 üncü madde çerçevesinde yeni bir sınır tespitinin gerekli olup olmadığının valilik ve Bakanlıkça belirlenmesi için yeni bir talimat verinceye kadar, incelemeyi durdurur ve durumdaki valiliği, valilikler de Bakanlıkça haberdar ederler. Uygulanabilirliği yoksa yeniden sınır çizilmesini gerektiren coğrafi, sosyal, ekonomik, hukuki ve idari sebepleri belirlerler. Teklif edilen yeni sınır çizgisi ile ilgili değişiklik gerekçeleri açıkça gösterilir.

C) 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa göre çizilen sınırlar aynı zamanda idari ve adli kuruluşların görev, yetki ve sorumluluk alanlarını da belirlediğinden, yeni

sınır çizilirken idari birimler arasında toprak boşluğu kalmayacak şekilde teklifte bulunulur.

D) Teklif edilen sınır çizgisinin başlangıç ve bitiş noktalarının netlik ifade etmesine dikkat edilir. Sınırların bayır, sırt vb. gibi netlik ifade etmeyen yerlerden başlatılması ve böyle yerlerden bitirilmesi yoluna gidilmeyip belli noktalar tercih edilir.

E) Köy Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtildiği üzere, eskiden beri bir köyün malı sayılan bütün tarla, bağ, bahçe, çayır, zeytinlik, palamutluk, baltalık ve otlakların imkanlar ölçüsünde aynı köyün sınırı içinde kalmasını sağlayacak biçimde sınır çizgisi teklif edilir.

F) Sınırın başlangıç ve bitiş noktalarının diğer köylerin sınırı ile çakışıp çakışmadığını incelerler. Çakışıyorsa veya böyle bir ihtimal varsa yada başka sebeplerle gerek görülürse, ilgili köy veya köylerin yetkilileri de çağrılarak görüşleri alınır.

G) Yeni sınır çizgisi tespit edilirken "hattı-balayı" (doruk çizgisi; tepelerin en yüksek noktasından geçen hayali çizgi) ve "sırtı takip ederek" gibi tariflere yer verilirse, bu eğrilerin (münhanilerin) sınır krokileri üzerinde açıkça görülecek biçimde çizilmesi ve yollarla eğrilerin birbirine karışmaması için değişik renklerle işlenmesi sağlanır.

H) Yetki kurullarca teklif edilen sınırla ilgili olarak düzenlenen krokilere sınır noktalarının 1/25.000 ölçekli paftadaki adı yazılmakla birlikte, eğer varsa mahalli adı da parantez içinde gösterilir. Sınır noktalarının paftada yazılı bir adı olmadığı takdirde varsa mahalli adı yazılır.

I) Yetkili kurullarca sınır tespit noktaları olarak teklif edilen fakat, 1/25.000 ölçekli paftada görülmeyen sınır noktaları krokisine işaretlenir ve 1/25.000 ölçekli paftada görülen belli noktalara göre de tarif yapılır.

J) Teklif edilen sınır noktaları 1/25.000 ölçekli paftada görülen arazi yüzeyine uygun şekilde tarif edilir, "krokide gösterildiği gibi" ifadeler kullanılmak suretiyle krokiye atıfta bulunulmaz.

K) Teklif edilen sınır noktaları arazi üzerinde belirli olan noktalardan geçirilir. "Dumanlı Sırt", "Altyazı Düzi", "Kıraç Mevkii" gibi geniş bir alanı kapsayan mevkiler sınır noktası olarak gösterilmez. Sınırın böyle bir geniş alandan geçirilme mecburiyeti varsa, bu saha içerisinde belirli ve değişmez bir nokta bulunarak tarif yapılır.

L) Teklif edilen sınır çizgisi 442 sayılı Köy Kanunu ile 1580 sayılı Belediye Kanununda da belirtildiği gibi dere, tepe, yol, menfez, köprü, kuyu ve çeşme gibi sabit nokta ve yerlerden geçirilir. Mesela; "Murat'ın Tarlası", "Ahmet'in Ağılı" gibi sınır noktaları değişmez sınır noktaları olarak kabul edilmez. Gene "Hüseyin'in Tarlası", "Etkinlik Mevkii" (A) veya (B) köyünde kalacak biçimdeki ifadelerle şartlı sınır çizgisi teklifi yapılmaz.

İhtilafı sınır üzerinde belirli ve değişmez noktalar aranır ve krokisinde gösterilir. Bulunmadığı takdirde, bu durum açıklanır ve beton kazıklarla değişmez noktalar tespit edilerek 1/25.000 ölçekli paftada görülen belirli noktalara göre bu noktaların tarifi yapılır. Kadastro ve tapulama komisyonlarının diktiği poligon taşları bu Yönetmeliğin amacına uygun belirli ve değişmez sınır noktası olma özelliğini taşımadıklarından, bu taşlardan geçen bin sınır hattı teklifi yapılmaz.

M) Sınırların açık şekilde çizilmesi zorunludur. Bu sebeple "A" deresini takiben "X" tepesi denildiğinde sınırın, "A" deresinin hangi noktasından ayrılacak "X" tepesine ulaşacağı 1/25.000 ölçekli pafta üzerindeki değişmez ve belirli noktalar yardımıyla açıklanır.

N) Sınır, Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan nehirler için talveg (bir derenin en büyük eğim çizgisi olup, sular o çizgi boyunca akar) çizgisi şeklinde, göller için gölün iki yakasında belirlenen ve 1/25.000 ölçekli paftada görülen değişmez ve belirli iki nokta arasındaki doğru hat biçiminde çizilir. (22/3/1971 tarih ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nda belirlenen esaslar göz önünde bulundurulur.)

O) Sınır çizgisini iki nokta arasında bir eğri şeklinde çizmek gerektiğinde bu bükülme ve kırılma noktaları araziye ve 1/25.000 ölçekli paftaya göre ayrıca tarif edilir.

P) Anlaşmazlık konusu olan sınır, bir yayladan geçiyorsa, bu yayla ile sınır irtibatı ve faydalanma hakkı bulunan köylerle, sınır irtibatı olmadığı halde, eskiden beri bu yayladan faydalanan diğer köy yetkilileri de dinlenir.

R) Sınır anlaşmazlığı bulunan yerde Devlet ormanı bulunuyorsa, inceleme sırasında orman teşkilatından da eleman alınarak görüşlerinden faydalanılır. Ancak ormandan faydalanmayı A veya B köyüne bırakma şartı ile bir sınır teklifi yapılamaz.

Yetkili Kurul Kararları

Madde 10- İl idare kurulları ve il genel meclisleri, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ve bu Yönetmeliğin 8 ve 9 uncu maddelerinde yazıldığı şekilde inceleme yaparlar ve istişari mahiyette karar verirler.

Kararlar gerekçeli yazılır.

İl genel meclisleri, sınırla ilgili konuları yıllık mutat toplantılarında görüşür ve karara bağlarlar.

Krokilerin Düzenlenmesi

Madde 11- Yetkili kurullar, kararlarında teklif ettikleri sınır çizgisini belirleyen ve gizli dereceli 1/25.000 ölçekli paftalardan faydalanarak, koordinatları gösterilmeden düzenlenen 6 örnek krokiyi dosyasına eklerler. (Paftaların kullanılmasında Bakanlar Kurulu'nun 2/6/1973 tarihli ve 7/6526 sayılı Kararı ile yürürlüğe konulan "Bakanlıklar, Devlet Teşekkülleri, Üniversitelerle, Özel Müessese ve Şahısların Harita ve Harita Bilgilerini temin ve Kullanma Yönetmeliği"nde öngörülen yasalara uyulması zorunludur.)

Krokilerde, tarafların istediği sınır çizgileri ile yetkili kurulların teklif ettiği sınırlar ayrı ayrı renklerle çizilir. Daha önce karamame ile çizilmiş ve değiştirilmesi söz konusu olan sınır varsa o da ayrı bir renkle gösterilir.

Bu krokiler bayındırlık ve iskan müdürlüğünce onaylanır.

İşlem Dosyasının Düzenlenmesi ve Bakanlığa Gönderilmesi

Madde 12- Bakanlığa gönderilen işlem dosyalarında;

A) İl İdare Kurulunun 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa göre sınırın geçeceği noktaları belirten gerekçeli istişari karar,

B) İl Genel Meclisinin 5442 sayılı İl İdaresi Kanununa göre sınırın geçeceği noktaları belirten gerekçeli istişari karar,

Varsa eski hudutnamelerin örnek veya asılları,

D) Altı adet 1/25.000 ölçekli (11 inci maddede açıklandığı biçimde düzenlenmiş) kroki,

E) Vali görüşü (iki il arası sınır anlaşmazlıklar hariç)

Bulunur.

Yönetmelik maddelerinin aynen uygulandığı ve gerekli işlemlerin tamamlanarak valilikte dosyalandığı ayrıca belirtilir.

Sınırın Toprak Üstüne Uygulanması

Madde 13- Anlaşmazlık konusu sınır, üçlü karamameyle belirlendikten ve Resmi Gazete’de yayımlandıktan sonra, karamame ile krokisi Bakanlıkça ilgili valiliğe veya valiliklere gönderilir.

Valiliklerce karamamenin topraküstü uygulaması yapılır. Topraküstü uygulanmasının yapılışı sırasında taraf köy ve beldelelerin yetkililerinin hazır bulunması sağlanır ve teknik elemanların da yardımı ile karamamede belirtilen sınır çizgisi taraflara arazi üzerinde gösterilir.

İki il arası sınırlarda, sınırın toprak üstüne uygulanması, iki il valiliğince birlikte yapılır.

Yapılan yazılı duyuruya rağmen taraf köy ve belediyelerden birinin veya her ikisinin topraküstü uygulamasına katılmadıkları hallerde, valilikler, doğrudan topraküstü uygulamasını yaparlar, uygulama tutanağının bir örneğini katılmayan tarafa tebliğ ederler.

Topraküstü uygulamasının yapıldığına dair tutanağın bir örneği Bakanlıkça gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mülki Birleşme ve Ayrılmalar

Ayrılma ve Birleşme Talebi

Madde 14 - Köylerin ayrılma ve birleşme taleplerini ihtiva eden müracaatları, köy muhtarları tarafından imzalanır ve müracaata bu talebi belirten ihtiyar meclisi kararı eklenir.

Belediyeler adına yapılan müracaatlar, belediye başkanları tarafından imzalanır ve bu talebi olumlu karşılayan belediye meclisi kararına bağlanır.

Aynı mülki idare birimine bağlanmak isteyen köy ve belediye sayısı birden fazla olduğu takdirde, birlikte imzaladıkları ortak bir dilekçe ile en yakın mülki amire müracaat ederler.

Bir köy veya belediyeye bağlı mahalle ve benzeri bağıllardan veya doğrudan köy halkı tarafından yapılacak yazılı ve gerekçeli müracaatlar o yerde oturan seçmenlerin yansından bir fazlası tarafından imzalanır. Talepte bulunan birim sayısı birden fazla ise, yazılı talep ayrı ayrı yapılır.

Müracaat Mercii ve İlk İşlemler

Madde 15 - Müracaatlar en yakın mülki amirliğe yapılır. Kaymakamlığa yapılan müracaatlar kaymakamın görüşü ile birlikte bağlı bulunduğu valiliğe gönderilir. Valilerce, yalnızca kendi illerini ilgilendiren idari birleşme ve ayrılma talepleri üzerine, gerekli görülen mülki birleşme ve ayrılma talepleri işleme konulur.

Talep, iki il ilgilendirdiğinde, müracaatı alan valilik mülki ayrılma ve birleşme talebini görüşleri ile birlikte Bakanlıkça yazarak Bakanlıkça gerekli işlemlere başlaması için durum ilgili diğer valiliğe bildirilir.

İki İl Arasındaki İdarî Ayrılma ve Birleşmelerde Görev

Madde 16 - İki il arası idarî bağıllığın değiştirilmesi ile ilgili işlemler, birimin bağlı bulunduğu valilikçe yürütülür.

Nüfus Cetvellerinin Düzenlenmesi

Madde 17 - Ayrılma ve birleşme isteğinde bulunan birimlerin son nüfus sayım sonuçlarına göre, nüfus cetveli düzenlenir.

Ayrılma isteğinde bulunan idarî birim bacak ise, bağlı köylerin nüfus cetvelleri ayrı ayrı düzenlenir.

Ayrılmak isteyen birim bir köyün bağıllığı veya belediyenin mahallesini ve mahalleleri ise, ayrılmak isteğinde bulunan mahalle ve bağılların nüfus cetvelleri düzenlenmekle birlikte, ayrıca ayrıldıkları köy veya belediyenin ayrılmadan önce ve sonraki nüfus sayısı toplam olarak gösterilir. Düzenlenen nüfus cetvelleri, ilgili nüfus dairelerince onaylanır.

Ayrılma isteğinde bulunan mahallenin veya bağıllarının nüfusları genel nüfus sayımı sırasında ayrı olarak belirlenmemiş ise, mahalle veya bağılların nüfusu valilikçe teşekkül ettirilecek bir kurulca belirlenir. Bu kurula ilgili nüfus idaresi yetkilisi de üye olarak katılır.

Mesafe Cetvellerinin Düzenlenmesi

Madde 18 - Ayrılmak isteğinde bulunan birim veya birimlerin ayrıldıkları mülki birim ile bağlanmak istedikleri mülki birimler arasındaki ulaşım elverişli olan bütün yolların kilometre olarak uzunlukları bir mesafe cetvelinde gösterilir.

Deniz yolları uzunluğu mil olarak gösterilir.

Ölçülen yolun niteliği, yaz ve kış aylarında işler durumda olup olmadığı, arada geçit vermeyen tabii engellerin bulunup bulunmadığı da ayrıca belirtilir.

Bu cetvellerde, ayrılmak isteyen birimin, çevresinde mevcut ise, deniz yolu istasyonlarına ve limanlara uzaklıkları gösterilir.

Mesafe cetvellerinin altı, düzenleyen yetkili memur tarafından "adı, soyadı, görevi, unvanı ve düzenleme tarihi" yazılarak imzalanır.

Seçmen Listelerinin Hazırlanması

Madde 19 - Valilikler, idarî bağıllığını değiştirmek isteyen idarî birimin veya bağıllığının seçmen listesini düzenlerler veya ilgili seçim kurulundan temin ederler ve ilgili birimin bulunduğu yerde, oy verme tarihinden en az 15 gün önce, askıya çıkarılır, itirazlar oylamadan bir gün öncesine kadar valilikçe veya görevlendirilmesi halinde kaymakamlıkça değerlendirilir.

Halk Oylaması

Madde 20 - Halk oylaması valilikçe belirlenen üç kişilik bir kurul aracılığı ile yapılır.

Oylama Gününün İlanı

Madde 21 - Oylamanın yapılacağına dair ilân oy verme tarihinden en az 15 gün önce oylamaya katılacak seçmenlerin duyabileceği biçimde 7 gün süre ile fek veya ilhak talep eden mahalde asılır.

Bu ilanda, oylamanın yapılacağı gün, saat ve oylama yeri açıkça yazılır ve seçmenlerin oylarını kullanabilmeleri için kimliklerini ispatlayacak belgelerle birlikte ilân edilen gün ve saatte, belirtilen yerde hazır bulunmalarının gerektiği duyurulur.

Ayrılma ve birleşmenin birden fazla il ilgilendirmesi halinde, halk oylamasının yapılacağı tarih önceden diğer valiliklere de bildirilir.

Oylamada Yapılacak İşlemler

Madde 22 - Oylama günü, görevli kurul, oylama sandığının boş olduğunu, orada hazır bulunanlara göstererek sandığın ağzını mühürlemek ve kilitlemek suretiyle kapatır, halk oylamasına başlandığını belirten iki örnek tutanak düzenler.

Daha önceden hazırlanan mühürlü beyaz (Evet), renkli (Hayır) kelimeleri yazılı yeterince oy pusulası oy verilecek bölme konur.

Oy Verme Süresi

Madde 23 - Oy verme, saat 09.00 da başlar, saat 17.00 ye kadar devam eder. Bütün seçmenlerin oyların kullanmaları halinde saatin 17.00 ye gelmesi beklenmeden

oylamanın bittiği duyurulur ve iki örnek tutanak düzenlenir. Oylama birden fazla mahalde yapılıyorsa saat 17.00 den önce sandıklar açılmaz.

Oy Verme Seldi

Madde 24 - Seçmen sayısı kadar mühürlü zarf bulundurulur.

Oylama sırasında oy kullanacak seçmenin adı ve soyadı seçmen listesinde bulunarak, kendisi olduğu tespit edilip imzası alınır veya parmak bastırılır. Bir seçmene bir adet mühürlü zarf verilir. Bir seçmen oyunu kullanmadan ikinci içmene zarf verilmez. Zarflara birden çok oy konulmaması hususu seçmenlere hatırlatılır.

Oyların Ayrımı

Madde 25 - Oy verme sona erdikten sonra oylamanın bittiğini belirtir iki örnek tutanak düzenlenir ve sandık açılır. Önce oy kullanan seçmen sayısı ile açılmamış zarf sayısı karşılaştırılır. Eşit olmayan hallerde, fazla zarf sayısı kadar zarf, açılmamış bulunan toplu zarflar içinden alınarak iptal edilir. Geri kalan zarflar açılarak "EVET" ve "HAYIR" oyları ayrı ayrı sayılır.

Bir zarftan hem "EVET" hem "HAYIR" oy pusulası çıktığında o zarf iptal edilerek, sayı hesabına dahil edilmez.

Ayrım Sonu Tutanağı

Madde 26 - Oylama sonucunda "EVET" ve "HAYIR" oy pusulaları toplam sayıları ile iptal edilen toplam zarf sayısını gösterir "Ayrım Sonu Tutanağı" iki örnek olarak düzenlenir.

Oylamanın başladığını, bittiğini ve ayırım sonucunu gösterir bu tutanaklar görevli kurul başkan ve üyeleri tarafından gün, saat ve yer belirtmek, ad ve soyadı, memuriyet unvanı yazılmak suretiyle inzalanır.

Oylama sonucunda seçmen listesinde, kayıtlı seçmenlerin yarıdan bir fazlasının olumlu oy kullanmış olması esastır.

Ancak, olumsuz oy kullanan seçmen sayısının fazla olması halinde Bakanlıkça, 5442 sayılı Kanun gereğince ekonomik durum, coğrafi şartlar ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre durum değerlendirilir ve talep kabul veya reddedilir.

Yetkili Kurullarca İstisarı Kararların Alınması Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Madde 27 - Yetkili kurullar istisarı kararlarını alırken aşağıda belirtilen hususların doğrultusunda gerçekleştirmesine dikkat ederler:

A) Coğrafi durum: Mülki ayrılma ve birleşme isteğinde bulunan idari birimler Ve bağları, istekleri gerçekleştiğinde daha ileri bir coğrafi bütünlük içinde bulunmalı ve eski coğrafi uyumsuzluk ortadan kaldırılmış olmalıdır.

Bağlanan idari birim ile bağlanmak isteyen idari birim veya birimler arasında ilişkilerde güçlük yaratacak yüksek dağlar ve tepeler, büyük akarsular, geçilmesi, aşılması zor derin vadiler, dik ve yalçın yamaçlar, göller, barajlar ve benzeri tabii engeller bulunmamalıdır.

Bağlanan idari birim ile bağlanacak idari birim arasında arazi bağlantısının bulunması zorunludur.

B) Ekonomik durum ve pazar ilişkileri: Bu husus incelenirken ayrılma isteğinde bulunan idari birim veya birimlerin, ayrılmadan önce ve sonraki ekonomik hayatı tespit edilerek ortaya çıkacak yeni durumun ayrılmak isteyen birime neler kazandırıp, neler kaybettireceği araştırılır. Ayrılmak isteyen birimin tarımda, el sanatlarında, sanayide, hayvancılık ve ormancılıkta, ticaretle ne gibi değerler ürettiği ve ürettiklerini en elverişli şartlarda hangi pazarda değerlendirebileceği, ihtiyaç maddelerini en uygun şartlarda hangi pazardan sağlayabileceği, idari ayrılma ve birleşme ile bir pazar değişikliğinin söz konusu olup olmadığı, pazara bağlılığının idari değişikliği gerektirip, gerektirmediği incelenir. Ayrılma ve birleşme isteğinde bulunan birimin, çevresindeki fabrika, toplu tarım, orman gibi toplu çalışma yerleri ile olan işçilik ve diğer ilişkileri araştırılarak, konu olumlu ve olumsuz yönleri ile tartışılır.

C) Sosyal ilişkiler: Ayrılmak isteyen birimin sosyal yapısı, bağlı olduğu ve bağlanacağı birimle olan münasebetleri, sosyal yönden dayanışma halinde bulunup bulunmadıkları, gelenek ve göreneklerde farklılık olup olmadığı araştırılır.

D) Kamu hizmetlerinden doğan ilişkiler: Ayrılmak isteyen birimin ne gibi kamu hizmetlerinden yararlandığı, bu hizmetlerin yeterli olup olmadığı, idari değişikliğin bu eksikliği giderip gideremeyeceği sebepleri ile birlikte gözden geçirilir. Ayrıca; Ayrılmak isteyen birimle, bağlanmak isteyen idari birimin güvenlik, adliye, millî eğitim, askerlik, sağlık, orman ve kamu iktisadi kuruluşlarıyla diğer bölgesel kuruluşların hizmetlerinden faydalanma imkânı ve kolaylıkları ayrı ayrı değerlendirilir.

E) Ulaşım: Ayrılmak isteyen birimin, bağlı olduğu ve bağlanmak istediği birimle olan ulaşım; çabukluk, süreklilik, ucuzluk, insan ve mal taşıyabileceği mevcut ve programlaşımın kara yolu, demiryolu, il ve köy yollarının durumu, bu yollarda ulaşımı sağlayan motorlu, motorsuz araçlar ve bunların ücret tarifeleri yönünden karşılıklı olarak gözden geçirilir. Arazi şekilleri, ağır mevsim koşulları ve ulaşımı etkileyen benzeri durumlar incelenir.

F) Sınır ilişkileri: Ayrılmak isteyen birimin eski bağlılığının çözülmesiyle ortaya çıkacak yeni sınırlar, değişmez ve belirli noktalar bakımından eskisine göre daha elverişli olup olmadığı veya eskiden çok belirli ve tabii engellere dayanan sınırlar, yeni bağlılıkta daha belirsiz hale gelip gelmediği araştırılır. Eski ve yeni bağlantı yerleri bucağ, ilçe ve il ise bunlar arasında mevcut sınır ile ilgili bir karamame olup olmadığı incelenir.

Sınır anlaşmazlıklar, mülki ayrılma ve birleşmelere engel değildir.

G) Orta malların durumu: Mülki ayrılma ve birleşme işlemleri, köylerle bağlarının veya köylerle belediyelerin aralarında ortaklaşa kullanılmakta olan çayır, me'ra, kırsak, yaylak, sıvat ve benzeri orta mallarının durumlarında bir değişiklik meydana getimez, idari bağlılık isteği bu gibi yararlanmayı ortadan kaldıracak nitelikte ise veya ortadan kaldırmayı amaçlıyorsa, bu hususun 'tarafın karşı taraf sınırlarında kalan genel ve özel hakları mahfuzdur' şeklindeki bir ifadeyle) kararlarda belirtilmesi zorunludur.

Ayrılma ve birleşme amacının Hazine arazilerinden ve Devlet ormanlarından yararlanma gibi haklı olmayan bir sebebe dayanıp dayanmadığı da araştırılır.

H) Diğer sebepler: Ayrılmak isteyen idari birimin yaptığı müracaatta bu Yönetmelikte sıralananlardan başka ayrılma ve birleşme sebepleri ileri sürülürse, bu sebepler de incelenir. İsteğin ayrılma ve birleşmeyi gerektirir nitelikte olup olmadığı açıklığa kavuşturulur.

Krokilerin Hazırlanması ve Onaylanması

Madde 28 - Ayrılma ve birleşme isteğinde bulunan idari birimlerin ayrılmak istediği idari birim ile bağlanmak istediği idari birimin ve bunların bağlarının, komşu köy ve kasabalarının belli başlı dağların, tepelerini, büyük ve önemli akarsularını, göllerini, barajlarını, demir yollarını, Devlet il ve köy yolları ile bunların standartlarını, istasyonlarını, limanlarını, iskelelerini, ormanlarını, sanayi kuruluşlarını ve diğer önemli kamu kuruluşlarını gösteren 1/100.000 veya 1/200.000 ölçekli 4 adet krokisi hazırlanır.

Krokiler, düzenleyenlerce adı, soyadı ve unvanları belirtilerek inzalanır ve bayındırlık ve iskân müdürlüğüne onaylanır.

Krokilerin düzenlenmesinde yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen yasalara uyulur.

Yetkili Kurulların İstisarı Kararları

Madde 29 - İl idare kurulları ve il genel meclisleri, 28 inci madde çerçevesinde inceleyecekleri idari ayrılma ve birleşme isteklerini gerekçeleri ile istisarı bir karara bağlarlar.

İl genel meclisleri, bu konudaki dosyaları yıllık mutad toplantılarında görüşür ve karara bağlarlar.

İşlem Dosyasının Düzenlenmesi

Madde 30 - Valilikteki işlem dosyasında;

- 1) Dilekçe (varsa yetkili organ kararları),
- 2) Halk oylaması ile ilgili;

a - İmzalı seçmen listesi,

- b - Oylama ilânı ile ilgili tutanak,
  - c - Oylamanın başladığı ve bittiğine dair tutanak,
  - ç - Oy ayrım tutanağı,
  - 3) 1/100.000 veya 1/200.000 ölçekli kroki (4 örnek),
  - 4) Mesafe cetveli (2 örnek),
  - 5) Nüfus cetveli (2 örnek),
  - 6) İl idare kurulunun istişari kararı (2 örnek),
  - 7) İl genel meclisinin istişari kararı (2 örnek) ile
  - 8) Vali görüşünün
- Bulunması zorunludur.

Dosyanın Bakanlığa Gönderilmesi ve Vali Görüşü

Madde 31 - Valiler, incelemeler tamamlandıktan ve işlem dosyası

hazırlandıktan sonra içinde, 30 uncu maddenin 6, 7 ve 8 inci sırasında yazılı evrakın bulunduğu dosyayı Bakanlığa gönderirler.

Yönetmelik maddelerinin aynen uygulandığı ve gerekli işlemlerin tamamlanarak valilikte dosyalandığı valilik yazısında ayrıca belirtilir.

Yetkili kurulların istişari kararlarında hizmet gereklerini aşan amaçlar varsa, bunların gerçek nedenleri vali görüşünde belirtilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Köy Kurulması

Köy Kuruluşunda Bakanlığın Yetkisi

Madde 32 - Bakanlıkça;

A) Bir köye veya belediyeye ait bir veya birden çok bağlının bu idari birimlerden ayrılarak, bağımsız bir köy olarak kurulması, birden çok köye veya belediyeye ait bağlının bu idari birimlerden ayrılarak kendi aralarında birleşmek suretiyle, bağımsız köy kurulması, birden çok köyün tüzel kişiliklerinin kaldırılarak yeni bir köy kurulması, köy merkezinin kendi idari sınıın içerisinde yerinin değiştirilmesi,

B) 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirler, Yapılacak Yardımlara Dair Kanun hükümlerine göre, tabii âfete uğramış olması veya uğrama tehlikesi sebebiyle bir köy veya bağlının Bakanlar Kurulu Kararı ile başka yere yerleştirilmesi»

C) 6831 sayılı Orman Kanununun 13 üncü, 23/9/1983 tarih ve 2896 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle değişik maddesinin (B) bendine göre yerinde kaldırılması imkânı bulunmayan orman içi köy veya köy bağlının Bakanlar Kurulu Kararı ile başka yere yerleştirilmesi,

D) 14/6/1934 tarih ve 2510 sayılı İskan Kanunu hükümleri uyarınca Yürdümüze kabul edilen göçmenlerin, mezkûr Kanuna göre yetkili mercilerce ayrı bir köy halinde yerleştirilmesi,

E) Bunların dışında ekonomik ve sosyal nedenlerle, buldukları yerleşik, yeri terk ederek ekonomik odaklara, yol kavşakları gibi yerlere halkın yerleşmesi sonucunda bir köy kurulması
Hallerinde gerekli işlemler yapılır.

Ancak, (B), (C), (D), (E) bentlerinde belirtilen durumlarda Bayındırlık ve İskân, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları ile diğer ilgili bakanlık ve kuruluşların görüşleri alınır.

Müracaat

Madde 33 - 32 nci maddenin (A) ve (E) bentlerine göre yeniden bağımsız köy kurulması talebi, o yerde bulunan seçmenlerin en az yansından bir fazlasının birlikte verecekleri dilekçe ile en yakın mülki âmiye yapılır.

Kaymakamlıklara yapılan müracaatları kaymakam, görüşü ile birlikte valiliğe gönderir.

Valilerin, bu müracaatları incelemeye değer görmeleri halinde, ilgili vali yardımcısına işe başlama emri verirler.

Birden fazla köy ve belediye bağlınının, birleşmek suretiyle yeniden köy kurulmasına dair müracaatları o yerlerde oturan seçmenlerin yarıdan bir fazlasının imzası ile yapılır.

Bağımsız Köy Kurulmasında G/ön ünde Tutulacak Esaslar

Madde 34 - Bağımsız köy kurulmasında coğrafi, ekonomik, sosyal şartlar ve kamu hizmetlerinin gerekleri gözönünde bulundurulur.

Ana köy nüfusunun 150'den belde nüfusunun 2.000'den aşağı düşmesi halinde, istekler bakanlıkça reddedilir.

Diğer hususlar Bakanlığın alacağı ilke kararlarında belirtilir ve bir genelge ile illere ve ilgili kuruluşlara duyurulur.

Valiliklerce Yapılacak İşlemler

Madde 35 - Valilikler:

A) Bu yönetmeliğin 17 nci maddesine göre nüfus cetvellerini, 18 inci maddesine göre mesafe cetvellerini, 19 uncu maddesine göre seçmen listelerini hazırlar ve 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ncı maddelerindeki esaslar doğrultusunda halk oylaması yaptırırlar.

B) Bağımsız köy haline getirilmesi istenilen bağlı veya bağlular ile ayrılacakları köy ve belediyeye kalan kısımlar, yol durumları, dağ, nehir gibi tabii engelleri, kurulacak köyün ana köy ve belediye ile arasında çizilmesi düşünülen sınırlar, öteden beri birlikte faydalandıkları mer'a, yayla, değirmen gibi orta malların yerlerini gösterir krokiler 1/25.000 ölçekli paftalarından, koordinatları gösterilmeden kopya edilerek düzenlenir ve bayındırlık ve iskan müdürlüğüne onaylanır.

(Krokilerin düzenlenmesinde Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen yasalara uyulur.)

Yetkili Kurulların İstişari Kararlarının Alınması Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Madde 36 - Yetkili kurullar dosya üzerinde ve ayrıca gerekli görürlerse yerinde yapacakları incelemede, bağımsız köy kurulmasında Bakanlıkça belirlenen ilke kararları ve aşağıdaki açıklamalar doğrultusunda,, konuyu ayrıntısıyla tartışarak karara bağlarlar.

A) Coğrafi durum: Bağımsız köy olma talebinde bulunan birim ile ana köy arasında, ilişkilerde günlük yaratan ve coğrafi bütünlüğü engelleyen yüksek dağlar tepeler, büyük akarsular, geçilmesi, aşılması zor derin vadiler, dik ve yalçın yamaçlar, göller, barajlar ve benzeri tabii engeller bulunup bulunmadığı araştırılır. Meselâ; iki köy parçası arasındaki bir akarsu, ayrılmak için sebep olarak gösterilirken, iki yakının bir köprü ile birleştirilmesinin ekonomik olup olmadığı araştırılır.

B) Ekonomik durum ve pazar ilişkileri: Bağımsız köy olma talebinde bulunan birimin köy olmadan önceki ve sonraki ekonomik durumu karşılaştırılır. Ortaya çıkan yeni durumun köy olacak birime neler kazandırdığı, neler kaybettireceği incelenir. Köy olacak birimin tarımda, el sanatlarında, sanayide, hayvancılık ve ormancılıkta, ticaretle ne gibi değerler ürettiği ve ürettiklerini en elverişli şartlarda hangi pazarda değerlendirebileceği, bağımsız köy olma sonucunda, çevredeki fabrika, toplu tarım,

orman gibi toplu çalışma yerleri ile olan işçilik ve diğer ilişkilerinde bir değişiklik olup olmayacağı hususu olumlu ve olumsuz yönleriyle tanıştırılır.

C) Nüfus durumları: Birimlerin, varsa son üç nüfus sayımı sonuçlarına göre, nüfus durumları incelenir. Artış ve eksilişler ile bunlara etki yapan unsurlar ve diğer nüfus hareketleri belirlenir.

D) Kamu hizmetlerinden doğan ilişkiler: Köy olacak birime hangi kamu hizmetlerinin götürüldüğü, bu hizmetlerin yeterli olup olmadığı, köy olmasının bu noksanlığı giderip gideremeyeceği, köy gelirlerinin Köy Kanunu ile köy idarelerine verilmiş zorunlu görevlerin yerine getirilmesine yeterli olup olmayacağı araştırılır. Ana köy ile köy olacak birimlerin ne zaman kurulduğu, ana köyden daha önce bazı bağlıların herhangi bir şekilde ayrılıp ayrılmadığı, ana köy ile köy olacak birimdeki yerleşik halkın aralarındaki sosyal ilişkiler raporda belirlenir.

E) Sınır ilişkileri : Köy olacak birimin eski bağlılarından ayrılmasıyla ortaya çıkacak yeni sınırnın, değişmez ve belirli noktalardan çizilmesinin mümkün olup olmadığı ve çizilecek olan sınırın iki birim arasında anlaşmazlığa ve bölgenin güvenliğini bozan olaylara sebep olup olmayacağı belirlenir.

F) Ona malların durumu: Yeni köy kurulmasının, bağlı bulunduğu köy veya belde halkı ile ortaklaşa kullandıkları çayır, mera, kışlak, yaylak, sıvat ve değirmen gibi ortak malların kullanılmasında bir değişiklik meydana getirip getirmeyeceği ve yeni köy olma talebinin bu gibi orta mallardan faydalanmayı ortadan kaldıracak nitelikte olup olmadığı veya böyle bir faydalanmayı ortadan kaldırmayı amaçlayıp amaçlamadığı açıkça belirlenir.

Yeni köy kurulması bu gibi faydalanmayı ortadan kaldıracak nitelikte ise veya ortadan kaldırmayı amaçlıyorsa, bu hususun ("tarafın karşı taraf sınırnı içinde kalan genel ve özel hakları mahfuzdur" şeklindeki bir ifade ile) kararlarda belirtilmesi zorunludur.

Bağımsız köy olma isteğini, ayrılacağı köy veya belde halkının Hazine arazilerinden ve Devlet ormanlarından faydalanmasını engellemeyi amaçlayıp amaçlamadığı araştırılır.

Yetkili Kurulların İstisarı Kararları

Madde 37 - İl idare kurulları ve il genel meclisleri 35 ve 37 nci maddeler çerçevesinde inceleyecekleri bağımsız köy olma isteklerini gerekçeli olarak bir İstisarı karara bağlarlar.

il genel meclisleri, bu konudaki dosyaları yıllık mutut toplantılarında görüşür ve karara bağlarlar.

Valilikteki İşlem Dosyasında Bulunacak Belgeler

Madde 38 - Valiliklerdeki işlem dosyalarında;

- 1 - Dilekçe (varsa yetkili organ kararları),
- 2 - Halk oylaması ile ilgili:

a) İmzalı seçmen listesi,

- b) Oylama ilanı ile ilgili tutanak,
- c) Oylamanın başladığı ve bittiğine ilişkin tutanak,
- ç) Oy ayrımı tutanağı,

3 - 1/25.000 ölçekli veya yoksa 1/100.000 den büyülmüş 4 örnek kroki,

4 - Mesafe çizelgesi (2 örnek),

5 - Nüfus çizelgesi (2 örnek),

6 - il idare kurulunun istisarı karar (2 örnek),

7 - İl genel meclisinin istisarı kararı (2 örnek),

8 - Vali görüşü,

Bulunur.

Dosyanın Bakanlığa Gönderilmesi ve Vali Görüşü

Madde 39 - Valiler, gerekli işlemleri tamamladıktan sonra, içinde 38 inci maddenin 6, 7 ve 8 inci sırasındaki evrakın bulunduğu dosyayı Bakanlığa gönderirler.

Yönetmelik maddelerinin aynen uygulandığı ve gerekli işlemlerin tamamlanarak valilikte dosyalandığı valilik yazısında ayrıca belirtilir.

Yetkili kurulların istisarı kararlarında, hizmet gereklerini aşan amaçlar varsa, bunların gerçek nedenleri valinin görüşünde belirtilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Köy Tüzel Kişiliğinin Sona Ermesi

Köy Tüzel Kişiliğinin Sona Ermesi Halleri

Madde 40 - 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2 nci maddesinin A, B, C, Ç ve 7267 sayılı kanunla değişik (D) bendine göre;

A) 442 sayılı Köy Kanununun 89. maddesine göre bir köyde seçim hakkı olanların yansından bir fazlasının, köyün tüzel kişiliğinin kaldırılarak yakın bir köye veya belediyeye bağlanmasını istemeleri,

B) 7269 sayılı Umumî Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle, Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun 2/7/1968 tarih ve 1051 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değişik 16 nci maddesi hükümlerine göre, tabii afete uğramış olması veya uğrama tehlikesi sebebiyle, bir köy (ün başka idarî birimler sınıfı içine topluca veya dağınık olarak yerleştirilmesi,

C) 6831 sayılı Orman Kanununun 13 üncü maddesinin (B) bendine göre yerinde kalkandırılması imkânı bulunmayan orman içi köyünün, başka idarî birimlerin sınırları içine topluca veya dağınık olarak yerleştirilmesi,

D) Ekonomik veya sosyal sebeplerle halkın, bulunduğu yerleşik yeri terk ederek ekonomik odaklara göç etmesi sonucunda o köyde yerleşik kimsenin kalmaması,

E) Köyün yerleşme yerinin ve arazilerinin baraj gölü altında kalması veya büyük sınırlı kuruluşlar için kamulaştırılması,

Hallerinde, köy tüzel kişilikleri bu Yönetmelik hükümlerine göre sona erdirilir.

Yapılacak İşlemler

Madde 41 - Köy tüzel kişiliğinin sona erdirilmesi ile ilgili işlemler, bu yönetmeliğin köy kuruluşu ile ilgili bölümünde belirlenen usul ve esaslara göre yapılır.

Köy tüzel kişiliğinin sona erdirilmesi halinde, sınırda bulunan köy ve kasabaların sınırları yeniden düzenlenir.

40 nci maddenin (A) bendi dışındaki hallerde halk oylaması yapılmaz.

Köy Tüzel Kişiliğinin Sona Ermesi Halinde Köyün Hak ve Alacakları

Madde 42 - Aşağıda belirtilen nedenlerle köy hukukî varlığının sona ermesi halinde köy tüzel kişiliğinin hak ve alacakları;

A) Genel hayata etkili afetler sebebiyle afet bölgesindeki bir köyün tamamen kaldırılarak başka yerlere toplu veya dağıtılarak yerleştirilmesi halinde:

- 1 - Köyün eski yerleşim yerinden tamamen kaldırılarak topluca başka bir yere yerleştirilmesi, aynı köy sınırları içinde yapılmış ise, köy tüzel kişiliğinin hak ve borçları, adı değişse bile, yeni yerleşim yerindeki köy tüzel kişiliğine,
  - 2 - Köyün dağıtılarak başka yerlere yerleştirilmesi halinde, köylülerin kullanma ve yararlanmasına terk edilen ve esasen Hazinesinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan mer'a, yaylak ve kışlaklar, köy hukukî varlığının sona ermesiyle, Hazineye,
  - 3 - Devlet veya özel idare bütçeleri ile eğitim, sağlık, tarım ve ekonomik amaçlarla köyde meydana getirilen tesislerden kullanılmayacak hale getirilen arsa niteliğine dönüşmüş olan binalarla hasar görmemiş binaların mülkiyeti tesis edildikleri bütçelere göre Hazine veya Özel idareye,
  - 4 - Kamu hizmetlerinde kullanılan namazgah, mezarlık, 'yunak, köy odası, köy bütçesinden veya yardımlarla yapılan cami, okul, sağlık evi ve benzeri tesislerin mülkiyeti ise, tüzel kişiliğin sona ermesi ile sahipsiz mal niteliğinde olduğundan, Hazineye,
  - 5 - Tüzel kişiliği sona eren köye ait ve özel hukuka konu diğer hak ve alacakları, Danıştay Genel Kurulunca kabul edilen Mülkiye Dairesinin 11/7/1932 tarihli ve 1905/1892 sayılı istişari karar uyarınca konuya ilişkin açık bir hüküm bulunmaması sebebiyle, hukukî varlığı sona eren köy ile aynı nitelikteki komşu köye veya kasabaya veyahut yakınında köy ve kasaba bulunmaması halinde, köye dönük hizmetleri bulunan il Özel idaresine,
- Geçer.

Hukukî varlığı sona eren köye ait hak ve alacakların yukarıda belirtilen mahalli idarelerden hangisine geçeceği il idare kurulu kararı ile belirlenir.

B) Orman içinde ve kenarında bulunan ve buldukları yerlerde kalkındırılmalarının imkânsız olduğu anlaşılan ve daha üretken bir hale getirilmeleri amacıyla kendi istek ve muvaffakatları üzerine başka yerlere kaldırılmalarına Bakanlar Kurulunca Karar verilen köylere ait taşınmaz mal bedelleri sahiplerine ödenerek geride bıraktıkları taşınmaz mallar orman kavramı ve kapsamı içine girer.

Bir iç iskân konusu olan bu nakil ve yer değiştirmelerde;

1 - Köyün dağınık veya topluca başka bir yere yerleştirilmesi halinde, mülkiyeti esasen Hazineye ait olan mer'a, yaylak ve kışlaklar ile namazgah, mezarlık ve yunak gibi gayrimenkuller Hazineye intikâl ederek orman kavramı içine girer.

2 - Köyün topluca başka bir yere yerleştirilmesi durumunda, alacak ve borçları yeni yerleşim bölgesindeki köy tüzel kişiliğine geçer. Fertler ve aileler dağınık bir şekilde başka başka yerlere yerleştirilmişlerse (A) fıkrasının 5 numaralı bendi uyarınca işlem yapılır.

C) Ekonomik ve sosyal nedenlerle buldukları yerleşim yerlerini terk ederek ekonomik odak ve yol kavşaklarına fiilen yerleşmesi halinde;

1 - Bu yerleşme topluca yapılmışsa (A) fıkrasının (1) numaralı bendi,

2 - Fertler ve aileler dağınık bir biçimde başka başka yerlere yerleştirilmişlerse, (A) fıkrasının (2-5) numaralı bentleri, gereğince işlem yapılır.

D) Baraj veya büyük sanayi tesisleri için arazileri kamulaştırılan köylerde, kişilerin özel mülkiyetine ait gayrimenkullerin değerleri ilgililerine ödenerek köylülerin toplu veya dağınık olarak başka yerlere yerleştirilmelerinde;

1 - Bu yerleşme topluca yapılmışsa, (A) fıkrasının (1) numaralı bendi,

2 - Fertler ve aileler dağınık bir biçimde, başka başka yerlere yerleştirilmişlerse (A) fıkrasının (2-5) numaralı bendleri gereğince işlem yapılır.

Gerçek ve Tüzel Kişilerin Hak ve Alacakları

Madde 43 - Köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasında, köy tüzel kişiliği tarafından hukuken geçerli bir mukaveleye dayanmak kaydı ile, gerçek ve tüzel kişiler enine tesis edilen haklar tespit edilen süre sonuna kadar devam eder.

ALTINCI BÖLÜM

Ortak Hükümler

İlgili Büro

Madde 44 - Bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler valilik idare kurulu bürolarında yürütülür. Valilikte kalan dosyalar bu bürolarda muhafaza edilir.

Yetkili Kurulların İnceleme Şekli

Madde 45 - Yetkili kurullar istişari kararlarına esas olan incelemelerini, dosya üzerinde (sınır ihtilaflarında 8 inci madde hükmü uygulanır) yapabilecekleri gibi, lüzum görmeleri halinde, bizzat veya kuracakları komisyonlar aracılığıyla yerinde de yapabilirler veya yaptırabilirler.

Valiliklerin Sorumluluğu

Madde 46 - Bu Yönetmelik kapsamında kalan işlemlerin, yönetmeliğe uygun şekilde yürütülmesinden, hazırlanmasından, ilgili bürosunda muhafazasından ve taraflardan herhangi birinin idarî yargı merciine dava açması halinde ilgili dosyanın Bakanlığa eksiksiz bir şekilde gönderilmesinden ve bu safhada, önceden yapılmış bir eksiklik belirlenmesi halinde bu durumun telafisinden ilgili valilik sorumludur.

Bakanlığın Yetkisi

Madde 47 - Bu Yönetmelikte yazılı işlemleri sonuçlandırıcı mahiyetteki idarî tasarruf yetkisinin kullanılması sırasında Bakanlık, illerdeki yetkili kurulların aldıkları kararlara uymak zorunda değildir. Bu kararlara katılabileceği gibi, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2. maddesinde yazılı yetkisini kullanarak, farklı bir karar da alabilir.

Bakanlık, bu tasarrufu yaparken dosyada mevcut bilgilerle yetinebileceği gibi, lüzum görmesi halinde Bakan adına yetkili bir komisyon kurmak suretiyle mahallinde de inceleme yaptırabilir.

Bakanlık, yapılacak işlemin ve alınacak kararın tespiti sırasında anılan komisyonun teklifine dahi uymak zorunda değildir.

Bakanlıkça, üçlü karamame konusu olan işlemlerde de yukarıda belirtildiği şekilde düzenleme yapılabilir.

Sınır karamamelerinde, tarafların karşı taraf sınımlarında kalan genel ve özel haklarının mahfuz olduğu belirtilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Madde 48 - 23 Kasım 1979 günlü ve 16818 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sınır, Mülki Ayrılma-Birleşme ve Köy Kurulması-Kaldırılmasına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 - Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte Bakanlıkta veya valiliklerde beklemekte olup henüz Bakanlık onayı veya üçlü karamamesi çıkarılmamış olan dosyalar hakkında da bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 2 - Bakanlıkça yayımlanan 13/3/1980 ve 16/1/1987 tarihli ve 440-419/1395 ve 420.203/292 sayılı genelgeler, 34 üncü madde gereğince yeni bir genelge yayımlanuncaya kadar geçerliliğini muhafaza eder.

Yürürlük

Madde 49 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 50 - Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

